

O B R A Z L O Ž E N J E

Park šume na području Grada Zagreba kao posebno vrijedni dijelovi prirode štite se, održavaju i njeguju u skladu s mjerama propisanim Odlukom o donošenju Generalnoga urbanističkog plana grada Zagreba (16/07, 8/09, 7/13, 9/16, 12/16 - pročišćeni tekst – dalje u tekstu: GUP). Park šuma je šuma veće krajobrazne vrijednosti, namijenjena odmoru i rekreaciji, čije su općekorisne funkcije od iznimne važnosti, a zahtijeva poseban i intenzivniji tretman u vezi sa zahvatima njege i održavanja od onih propisanih za gospodarske šume. Zagrebačke park-šume pretežito su izvorne prirodne šume sa dobro ustrojenim šumskim ekosustavima koje uspješno obavljaju općekorisne funkcije. Nalaze se unutar gradskog tkiva te je izražena njihova estetska, zdravstvena, rekreativna i turistička funkcija. One štite okoliš od bujica, poplava, klizišta tla, opskrbljuju podzemne tokove pitkom vodom, umanjuju klimatske krajnosti, a gradski zrak čiste od štetnih plinova i obogaćuju ga kisikom. Pored navedenog, gradske park-šume centra zaštićene su i kao kulturno dobro budući da su dio „Povijesne urbane cjeline grada Zagreba“, utječu na sliku prostora i ambijentalnu kvalitetu, te se zbog toga na njih primjenjuje Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 102/15, 44/2017, 90/2018, 32/2020, 62/2020, 117/2021, 114/2022). Gradske park šume uređuju se u skladu s člancima 66. i 78. GUP-a, koji propisuju da se zaštita park-šuma za koje je izrađen Program za gospodarenje šumama provodi na temelju tog programa sukladno Zakonu o šumama.

Člankom 27. Zakona o šumama (Narodne novine 68/18, 115/18, 98/19, 32/20, 145/20 i 101/23-Uredba) propisano je da se za gospodarenje i korištenje šuma i šumskih zemljišta izrađuju šumskogospodarski planovi koji utvrđuju uvjete za održivo gospodarenje šumama i šumskim zemljištem i zahvate u tom prostoru, potreban opseg uzgoja i zaštite šuma, mogući stupanj iskorištenja te uvjete za gospodarenje životinjskim svijetom. Šumskogospodarski planovi donose se najčešće za razdoblje od 10 godina. Planovi se razlikuju s obzirom na način upravljanja odnosno na vlasništvo. Gradske park šume su u vlasništvu Republike Hrvatske te se stoga za njih izrađuje osnova gospodarenja koju odobrava Ministarstvo poljoprivrede na prijedlog javnog šumoposjednika Hrvatske šume d.o.o., uz suglasnost Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstva kulture i Hrvatskih voda.

Za park šume na području Grada Zagreba izrađen je šumskogospodarski plan pod nazivom Osnova gospodarenja za gospodarsku jedinicu „Park-šume grada Zagreba“ za razdoblje važenja 2014.-2023. godine (dalje u tekstu: Osnova gospodarenja). Osnovom gospodarenja određuje se stanje šuma te radovi u neposrednom gospodarenju šumama i šumskim zemljištima gospodarske jedinice. Istekom Osnove gospodarenja započelo se s radom na izradi novog šumskogospodarskog plana, a do njegovog odobrenja postupa se u skladu s člankom 28. Zakona o šumama, koji propisuje da se radovi u šumi obavljaju u skladu s potrebama, a sječa u količini ne većoj od desetgodišnjeg prosjeka i u odsjecima planiranim za sječu u I/2 polurazdoblju prethodnog šumskogospodarskog plana. U skladu s ovom odredbom Hrvatske šume d.o.o. u suradnji s Gradom Zagrebom izradile su „Plan održavanja Park šuma na području Grada Zagreba za 2024. godinu“ (dalje u tekstu: Plan).

Planom se definira njega i obnova šuma i šumskog zemljišta, te održavanje parkovne infrastrukture, na procijenjenoj površini 355 ha. Planom se planiraju različiti zahvati u gradskim park šumama, određuju se prioriteti i potrebe za radovima u pojedinoj šumi i godini. Kako je oblik gospodarenja šumama obuhvaćenim Planom specifičan i iziskuje višestruko veća financijska sredstva od onih potrebnih za gospodarenje gospodarskim šumama, Grad Zagreb još od 1994. godine sklapa ugovor s javnim šumoposjednikom o provedbi Plana kao oblika nadstandarda u gospodarenju.

Planom za 2024. godinu predviđeno je održavanje park šuma: Tuškanac-Zelengaj, Prekrižje, Jelenovac, Vrhovec, Spust-Cigalov lug-Ravenac, Dotrščina, Mirogoj-Remetski kamenjak, Šestinski dol, Gudura, Grmoščica i Susedgrad te su u njemu sadržani radovi na njezi i obnovi površina obraslih drvećem, radovi na njezi i obnovi grmlja i živih ograda, usluge na održavanju površina koje nisu obrasle drvećem, usluge na održavanju staza i putova te radovi na održavanju dječjih igrališta. Planirano popunjavanje školovanim sadnicama autohtonih vrsta drveća bit će posebno izraženo u park šumama centra (cca 8000 komada).

Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode u okviru svoje nadležnosti dao je mišljenje KLASA: 612-02/23-011/2, URBROJ: 251-14-08/001-23-2 od 20.12.2023. kojim drži Plan prihvatljivim s aspekta zaštite kulturnih dobara i prirodnih vrijednosti, uz ograničenje da je za sve zahvate u park šumama unutar granica zaštićenog kulturnog dobra Povijesne urbane cjeline grada Zagreba koji utječu na sliku prostora i ambijentalnu kvalitetu potrebno ishoditi odobrenje istog upravnog tijela, te uz naglasak da je predviđenu njegu proredom potrebno uskladiti s kategorijom park šume kao kulturnim dobrom odnosno da nije moguće poistovjetiti je s njegom proredom kao kod gospodarskih šuma.

Budući postoji zajednički interes za kvalitetno uređenje zelenih i šumskih površina, te sprječavanje njihovog smanjivanja kako bi građani Grada Zagreba a osobito mladi, mogli prostore park šuma na području Grada Zagreba koristiti na kvalitetan i siguran način, predlaže se sklapanje predloženog Ugovora te se isti sklapa temeljem članka 30. stavka 1. točke 15. Zakona o javnoj nabavi (sklapanje ugovora o uslugama koje javni naručitelj ili udruženje

javnih naručitelja pružaju na osnovi isključivog prava utemeljenog na zakonu, podzakonskom propisu ili drugom objavljenom aktu koji je u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije), a u vezi s člankom 16. Zakona o šumama.

Sredstva za provedbu predloženog Ugovora u ukupnom iznosu od 1.200.000,00 eura, osigurana su u Proračunu Grada Zagreba za 2024. i projekcijama za 2025. i 2026. u razdjelu Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje, Program 2408 Šumarstvo, Aktivnost A240802 Održavanje park-šuma Grada Zagreba, Pozicija 167 3239 Ostale usluge.